

Storbelkjosen

Skoging og vedføring

Skoging

Når våren kom var det å fare til Belkjosen for å hogge vinterveden (også om høsten). Alle gårder på Alvenes hadde skogteiger i Belkjosen. Da var det tidlig opp, i fem-seks tiden, for å fare i skogen, så ro til Belkjosen i en 2,5-roms spissbåt. To kunne ro samtidig, som regel far og sønn, eller to brødre. Var det nordavind, ble vinden rett i mot, annror som vi kalte det. Og da kunne det ta lang tid å komme innerst inne i Belkjosen, to-tre timer alt etter hvor langt inn i fjorden du skulle.

Dette var før motorens inntreden på Alvenes.

Så var det det å sage (håndsag på den tida) og hugge ned trærne og dra de ned til fjæra, dra i tau. Det var rå muskelkraft hele dagen. De hadde mat og kaffe med. Kaffekjelen kokte de på bålet. Når kvelden kom var det å ro heim. Hadde de uflaks, kunne det bli annror heimover også (skoddvind). Da hadde vinden snudd til sydvest.

Alle plasser i Belkjosen hadde sine navn: Gravnes, Koven, Rønnelva, Pállæger, Danelvika, Hundkjerka, ytre Stordalen, indre Stordalen, Molforhelleren, Havnvika, Botten, Brygdhelleren, indre Stormyra, ytre Stormyra, Hamran, Klubben, Henkalægret og Sjelnes. Vi er nå kommet rundt Storbelkjosen (mulig jeg har glemt noen navn).

Så var det noen som torvet til brensel. Torvet ble tatt på myrene. Johan Andorsen og Jens Eliassen torvet i tillegg til veden. Vi (Halvdan Sørensen) torvet litt den senere tiden. Det var mye brensel som skulle til på den tiden (dårlig isolasjon i husene).

Kvinnfolkene var som regel heime og passet fjøs og unger.

Ragnar Alvenes brukte hesten mye for å kjøre ned trærne til fjæra i Belkjosen. Magnus leide hesten innover, og Ragnar rodde båten. De hadde bu på Botten, der bodde de i flere dager. De hadde på forhånd hugget og lagt trærne sammen. Ragnar brukte seks åttringsfarmer (cirka femten favner) i året. Vi brukte halvparten.

Vedføring

Det fantes fem åttringer på Alvenes på den tiden. Johan hadde den største, tok cirka 3,5 favner, Eivind Sivertsen den minste, cirka 2 favner.

Vedføringen tok som regel til etter slåttonna. En åttring hadde åtte rom (det kalles et rom mellom hver spant), derfor navnet åttring. Åttringen kunne være fra 30 fot til 40 fot (1 fot ~ 0,30 meter). Nå er det bare to åttringer igjen på Alvenes. Den ene har Kåre og Tore Alvenes i naustet sitt, den andre Sivertsen familien.

Åttringene var fiskebåter brukt til Lofot- og Finnmarksfiske og andre fiskerier. Før motorbåtene kom, rodde de båtene til Belkjosen og seilet også.

Når Brødrene (Alvenesskøyta) kom, var den brukt til slepebåt. Tre åttringer på slep samtidig. Senere var det Erlig Nøtnes som slepte med båten Krabben. Han hadde også tre båter samtidig på slep.

Når det var Ragnar som skulle ha veden heim, ble det to turer til Belkjosen pr dag. To til tre mann på hver båt. Slepebåten hadde to manns besetning pluss noen unger på turene, så det var mye styr og ståk på Alvenes når de kom ut med vedfarmene fra Belkjosen. Ungene møtte da opp i fjæra.

Arbeidsfolket besto som regel av Nøtnes- og Alvenesfolk. Første farmen ble kastet i fjæra, og så innover i samme farten etter nye laster, bare en liten matbit først. Når de kom ut med siste turen, fortøyde de båtene etter skøyta og bar opp den første veden.

Erlig hadde en jolle med som lettått. Den fikk vi ungene låne for å leke seg i. Erlig, Eldor, Reidunn og jeg for ut i jolla. Tror det var Eldor som rodde, så la jeg nevene på ripa til jolla og skulle liksom dukke i havet, men neida, det var ingen som la merke til det. Så måtte jeg gjøre det en gang til, og joda, da på hodet i havet. Jeg hadde tyske filtstøvler på føttene, og når de trekte seg fulle av sjøvann ble de nokså tunge, og jeg ble stående rett opp og ned i sjøen. Men jeg ble straks berget opp i jolla og sent heim for å skifte klær. Jeg husker det som det skulle ha vært igår det hendte.

Når veden var kommet opp fra fjæra, bar det opp til gards for å få mat. Der sto Selma klar med maten, gjerne rømmegrøt og kanskje en liten dram.

Senere på høsten var det å kjøre veden heim med hest. Det ble mange lass (ca 15 favner). Så skulle veden sages og klyves, og det tok lang tid fordi alt var med håndmakt. Denne veden har sikkert varmet mange ganger.

Det hendte de fikk skoddvind (sydvestkuling) på seg under vedføringa, og da måtte de tørne på Håkjerringvika til vinden spaktes.

Senere ble det Sigurd Andorsen med sjarken sin som ble sleper, men da med bare en åttring på slep. Ennå senere eide de fleste en liten motorbåt som ble benyttet til slepebåt.

Ja det er bare å bøye seg i støvet for disse sliterne.

I årenes løp ble det mange favner med ved. I ettertid har husene blitt mye bedre og i tillegg har det kommet strøm.

Alvenes, den 2/7-2005
Søren Sørensen